

Den nordiska utgivningen av Ray Hogans många västernromaner: en bibliografi

Feb 22nd, 2017 | Category: 2017-02 feb, Article

Av *ANDERS N NILSSON*

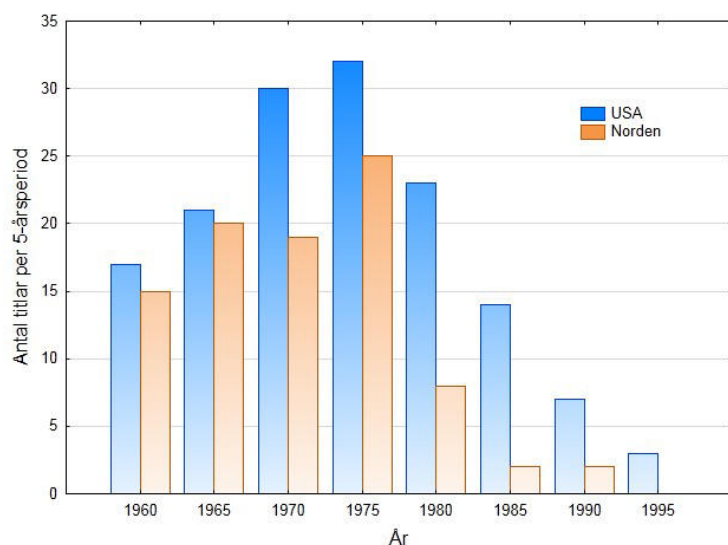
Hela 91 stycken av den amerikanske författaren Ray Hogans totalt 147 västernromaner finns utgivna i nordisk översättning, flest i Norge och med det lägsta antalet i Finland. De nordiska utgåvorna har sammanställts i en bibliografi, omfattande även huvudpersonernas namn. Utgivningen var som mest frekvent under första hälften av 1970-talet. Bakom originaltiteln *The Shotgunner* gömmer sig två olika romaner, vars utgivningshistoria reds ut. Medan den norska utgivningen tycks ha varit mer oberoende, föreligger en viss samordning mellan den i Danmark, Finland och Sverige, till synes styrd av danska Winthers förlag. Samordningen av utgivningen kan främst ses i en tidsmässig överensstämmelse och i valet av omslagsbilder.

En omfattande romanproduktion

Ray Hogan (bilden ovan till höger, på äldre dar) fick fram till sin bortgång 1998 hela 147 romaner utgivna i USA, och cirka 60 procent av dessa, dvs. hela 91 stycken har enligt mina observationer, givits ut i översättning i något av de nordiska länderna. Även om flertalet av Hogans romaner kan betraktas som helt fristående rymmer hans produktion även tre serier med återkommande hjältar. Hogans serie på sju romaner om sydstatsrangern John Mosby inleddes 1960 i samma veva som TV-serien *The Gray Ghost* var populär i USA (Ashdown & Caudill 2002). Böckerna fick i Norge en egen underserie till Bladkompaniets pocketserie Stjerne-western, men gavs i övriga nordiska länder ut på normalt sätt i blandade bokserier. Det samma gäller Hogans 24 böcker från åren 1970 till 1977 om cowboyen Shawn Starbuck, som rider runt stora delar av USA på jakt efter sin försvunne bror. I en senare serie skrev Hogan om sheriffen John Rye, *The Doomsday Marshal*. Totalt utkom åtta böcker om John Rye mellan åren 1975 och 1993. Dessa böcker gavs i Norden endast ut i Norge, där alla utom den sista bildade en egen underserie av Stjerne-western.

Hogans romanproduktion var som högst under första halvan av 1970-talet och under rekordåret 1975 fick han hela åtta romaner utgivna. Nedgången i hans produktion sammanfaller med ett minskat intresse för genren, så det är svårt att veta om han verkligen skrev mindre eller om det bara var svårare för honom att få texterna utgivna. Den nordiska utgivningen täcker bäst in hans tidigare produktion (Figur 1) och att även perioden 1971–1975 är relativt väl representerad beror framför allt på den i Norge fullständiga utgivningen av Starbuck-seriens böcker.

Figur 1. Tidsmässig fördelning av första utgivningen av Ray Hogans västernromaner i USA och Norden, 147 respektive 91 stycken. Årtalen avser varje femårsintervalls sista år.

Från Missouri till New Mexico

Författaren Robert Raymond Hogan föddes 1908 i Willow Springs i Missouri där hans pappa var sheriff. Pappan köpte senare ett hotell i Albuquerque, New Mexico, där Ray kom att växa upp och även bo under merparten av sitt vuxna liv. Han menar själv att han fick idéer till många av sina böcker genom att lyssna på faderns och gästernas berättelser. Han samlade även på sig erfarenheter genom att arbeta i bagerier, järnhandlar och på bensinstationer.

I likhet med Louis L'Amour tillhörde Hogan den generation av författare som via sin föräldrageneration hade en personlig kontakt med den gamla västern. Hogan utbildade sig till journalist i Fort Wayne, Indiana, och det dröjde tills dess han var nästan femtio år innan han fick sin första roman utgiven 1956 under namnet Ray Hogan. Han brukade dagligen skriva cirka två tusen ord, vilket gav upphov till en strid ström av artiklar, noveller och romaner. Fem av hans romaner utkom under pseudonymen Clay Ringold. Hogans bidrag till pulpmagasinen rörde sig bara om några få noveller, och huvuddelen av hans produktion gavs i original ut som pocketböcker. De av Hogans titlar som först gavs ut av Doubleday var inbundna och huvudsakligen avsedda för biblioteksmarknaden. Hans berättelser låg till grund för två av episoderna i den amerikanska TV-serien *Cheyenne* (1955–1963), i vilken Clint Walker spelade den kringridande hjälten Cheyenne Bodie.

En genuin traditionalist

Som västernförfattare brukar Ray Hogan räknas som en skicklig traditionalist med god förmåga att variera genrens formelmässiga handling, eller som James Reasoner (2016) skriver: "Hogan was a very traditional Western writer, but he always delivered a satisfying story." Robert F. Gish citerar Hogan i sin översikt av hans produktion i *Twentieth-Century Western Writers* (1991, s. 334): "I subscribe to the conception of the western hero – a rugged man of integrity who, in magnificent loneliness, meets and overcomes all obstacles despite overwhelming odds." Hogans ensamme man tvingas ofta stå upp för den mindre ranchens överlevnad i kamp mot någon större ranchägares jordhunger och inhyrda revolvermän.

Material och metod

Förutom böcker av Ray Hogan i min egen samling har jag med hjälp av Patrik Myrman haft tillgång till den information som återfinns på alla svenska böckers pärmar. Gunnar Olsen har försett mig med foton av alla danska utgåvors pärmar och jag har även hämtat uppgifter från databasen BIBLIOTEK.DK. De finska utgåvorna har belagts via databasen Fennica och

uppgift om flertalet pärmframsidor har hämtats från Miikka Kivimäkis hemsida Etusivu. Information har även inhämtats från den norska databasen ORIA och direkt från Nasjonalbiblioteket i Oslo. Pärmframsidor från ett urval norska utgåvor har studerats via internet. Vid associering av översättningar med respektive originaltexter har jag haft stor hjälp av den amerikanske författaren James Reasoner och hans privata samling av pocketböcker. Förutom själva titlarna bygger min associering av översättning och original på studium av den reklamtext som normalt återfinns på böckernas bakre pärm.

Den nordiska utgivningens fördröjning kvantifierades genom att jämföra böckernas första utgåva i respektive land med den i USA. För att undvika effekten av den längre utgivningstiden i framför allt Norge, uteslöts böcker utgivna efter 1979 ifrån jämförelsen.

Precis som var fallet för böcker av William Hopson saknas flertalet svenska utgåvor av Ray Hogans böcker i den svenska biblioteksdata-basen LIBRIS (Nilsson 2016). De tre andra nordiska ländernas motsvarande databaser är däremot mer eller mindre fullständiga.

Pärmframsidor från tre norska utgåvor av västernromaner av Ray Hogan: (vänster) *Menneskejegeren* fristående 1960, (mitt) *Sheriffens hevn* Seksløper-bøkene nr 25 1960, och (höger) *Revolver og kaldt mot* Triangel-bøkene nr 152 1969.

Nordiska utgåvor av Ray Hogans västernromaner

Min lista omfattar 91 olika romaner. Efter originaltiteln anges inom parentes namnet på romanens huvudperson. De nordiska länderna förkortas som: (D) Danmark, (F) Finland, (N) Norge, och (S) Sverige. Översättningarna listas i landsordning, och inom varje land i de fall där fler än en utgåva föreligger i tidsordning. De böcker som i original gavs ut av New American Library ingick i deras pocket-imprint Signet.

- *A bullet for Mr. Texas* (Shawn Starbuck) 1971 New American Library: N 1989, Stjerne-western 1534 (Ray Hogan's Starbuck 5), *Revolver til leie*.
- *A gun for Silver Rose* (Shawn Starbuck) 1977 New American Library: N 1991, Stjerne-western 1674 (Ray Hogan's Starbuck 24), *Saloonpikens livvakt*.

- ***A man called Ryker*** (Jake Ryker) 1971 Ace Books: N 1974, Norsk Pocket 370, *En mann ved navn Ryker*.
- ***A marshal for Lawless*** (John Glyde) 1962 Ace Books: D 1974, Ny Pocket 317, *Lovløs by*; N 1964, Norsk Pocket 264, *De lovløses fiende*; S 1966, Mustang-bok 101, *Sheriffen i Lawless*.
- ***Ambush at Riflestock*** (Jeff Burkhart) 1961 Ace Books: D 1966, En Texas Bog 211, *Baghold ved Riflestock*; N 1962, Ponni-bok 438, *Hevnens hovslag*; S 1962, Mustang-bok 52, *Den grymma dalen*.
- ***Border bandit*** (Poe Harper) 1967 Lancer Books: D 1968, En Texas Bog 254, *Grænsebanditten*; S 1968, Prærie-bok 89, *Det onda gullet*.
- ***Bounty hunter's moon*** (Shawn Starbuck) 1977 New American Library: N 1991, Stjerne-western 1657 (Ray Hogan's Starbuck 23), *Premiejegerne*.
- ***Brandon's posse*** (Shawn Starbuck) 1971 New American Library: F 1974, Sheriffi-kirjat 74, *Etsintäpartio*; N 1973, Triangel-bøkene 190, *Fem red ut*; 1989, Stjerne-western 1549 (Ray Hogan's Starbuck 7), *Morderjakt*; S 1973, Prærie-bok 140, *Brandons oppbåd*.
- ***Conger's woman*** (Jud Hunter) 1973 Doubleday (pocket 1974 New American Library): F 1974, Montana-kirjat 98, *Congerin nainen*; S 1976, Pyramid-bok 377, *Mannen på den vita hästen*.
- ***Day of reckoning*** (Wade Henry) 1973 New American Library: D 1976, Ny Pocket 329, *Hævnens dag*; F 1976, Sheriffi-kirjat 81, *Tuomion päivä*; 1976, Villi Länsi kaksoisnide 3, *Tuomion päivä*; S 1974, Pyramid-bok 351, *Domens dag*.
- ***Day of the hangman*** (Shawn Starbuck) 1975 New American Library: N 1990, Stjerne-western 1638 (Ray Hogan's Starbuck 20), *Bøddelens dag*.
- ***Dead man on a black horse*** (Jim Shay) 1966 New American Library: N 1967, Triangel-bøkene 130, *Uskyldig dømt*.
- ***Deputy of violence*** (Shawn Starbuck) 1971 New American Library: F 1976, Sheriffi-kirjat 76, *Rauhan laakso*; N 1972, Triangel-bøkene 187, *Den glemte dalen*; 1989, Stjerne-western 1527 (Ray Hogan's Starbuck 4), *Desertørene*; S 1973, Prærie-bok 141, *Fredens dal*.
- ***Ex-marshal*** (Matt Kilrain) 1956 Ace Books: D 1958, Dansk Pocket Bog 44, *Sheriffen vender tilbage*; N 1960, Seksløper-bøkene 25, *Sheriffens hevn*; S 1958, Pyramid-bok 71, *Striden i dalen*.
- ***Guns against the sun*** (John Banning) 1960 Avon Books: D 1962, En Texas Bog 121, *Kugler er trumf*; N 1963, Triangel-bøkene 85, *Banden fra Wind River*; S 1961, Mustang-bok 42, *Vredens väg*; 1972, Bästa Västern 15, *Vredens väg*.
- ***Hangman's valley*** (John Trask) 1959 Ace Books: N 1960, Ponni-bok 318, *Dødsdommeren*.
- ***Hell to Hallelujah*** (John Mosby) 1962 Macfadden: F 1968, Mustang 19, *Joku oli uhrattava*; N 1992, Stjerne-western 1751 (Mosby's Rangere 5), *Under dobbelt ild*; S 1965, Mustang-bok 87, *En måste offras*; 1973, Bästa Västern 19, *En måste offras*.
- ***High green gun*** (Shawn Starbuck) 1976 New American Library: N 1990, Stjerne-western 1644 (Ray Hogan's Starbuck 21), *Død manns våpen*.
- ***Highroller's man*** (Shawn Starbuck) 1973 New American Library: N 1975, De Beste Westerns 105, *Livvakt*; 1990, Stjerne-western 1597 (Ray Hogan's Starbuck 14), *Ingen vitner*; S 1975, Prærie-bok 153, *Pengarna eller livet*.
- ***Hoodoo guns*** (Clell McLeod) 1964 Ace Books: N 1967, De Beste Westerns 27, *De fredløse*; S 1969, En Nyckel-bok 680, *Svartkåporna*.

- **Jackman's wolf** (Matt Rusk) 1970 Doubleday (pocket 1972 New American Library): N 1973, De Beste Westerns 81, *Hevnerne fra Jackman*; S 1979, Prærie-bok 180, *Främling utan revolver*.
- **Killer's gun** (Luke Wade) 1966 Ace Books: N 1971, Villmarkserien 70, *Merket colt*; S 1967, Mustang-bok 111, *Hämnarens väg*.
- **Land of the strangers** (Frank Brokaw) 1957 Ace Books: D 1958, Dansk Pocket Bog 50, *Sheriffens søn*; F 1960, Montana-kirjat 3, *Hopeasatula*; N 1958, Triangel-bøkene 40, *De fremmede*; S 1958, Pyramid-bok 75, *Silversadeln*.
- **Last gun at Cabresto** (Cole Rinnegar) 1963 Ace Books: N 1971, Marshal-bøkene 8, *Død i Cabresto*.
- **Lawman for Slaughter Valley** (Shawn Starbuck) 1972 New American Library: D 1973, En Texas Bog 342, *Dødens spor*; N 1974, Seksløper-bøkene 155, *Dødens spor*; 1989, Stjerne-western 1563 (Ray Hogan's Starbuck 9), *Dødsdømt marshal*; 2010, Dobbel Western 195, *Dødens spor*.
- **Lead reckoning** (Jim Strike) 1960 Avon Books: D 1961, En Texas Bog 89, *Blodigt baghold*; N 1963, Seksløper-bøkene 94, *Revolver i arv*; S 1962, Mustang-bok 56, *Två red tillsammans*.
- **Legacy of the Slash M** (Jess Holliday) 1967 Ace Books: D 1968, Ny Pocket 256, *Den uvelkomne*; F 1970, Sheriffi-kirjat 50, *Ruudinsavuiset kiitokset*; S 1968, En Nyckel-bok 665, *Den ovälkomne*.
- **Marshal without a badge** (Mark Kennicott) 1959 Fawcett Books: D 1960, Dansk Pocket Bog 88, *Sheriffen uden stjerne*; F 1960, Montana-kirjat 5, *Sheriffi ilman tähteä*; N 1961, Seksløper-bøkene 55, *Du er ferdig, sheriff!*; S 1960, Pyramid-bok 112, *Sheriff utan stjärna*.
- **Mosby's last ride** (John Mosby) 1966 Macfadden; F 1970, Mustang 47, *Hän iski yöllä* [omslagstitel *Iskekää tänä yönä*]; N 1968, De Nye Westerns 8, *Det siste oppgjøret*; 1992, Stjerne-western 1802 (Mosby's Rangere 8), *Siste tokt*; S 1967, Mustang-bok 114, *Slå till i natt*; S 1974, Bästa Västern 31, *Slå till i natt*.
- **New gun for Kingdom City** (Clint Hayden) 1962 Ace Books: N 1964, Ponni-bok 523, *Ensom ulv*; 2011, Dobbel Western 212, *Ensom ulv*; S 1963, Prærie-bok 18, *Storm i Kingdom City*.
- **Night raider** (John Mosby) 1964 Avon Books: F 1968, Mustang 14, *Yön sudet*; N 1976, De Beste Westerns (Moderne Magasiner) 3, *Forræder?*; 1992, Stjerne-western 1766 (Mosby's Rangere 6), *Nattens hauker*; S 1965, Mustang-bok 86, *Nattens vargar*; 1973, Bästa Västern 17, *Nattens vargar*.
- **Omaha Crossing** (John Glade) 1977 Ace Books: F 1986, Villi Länsi 6, *Henki veitsenterällä*; N 1988, Kruttrøyk 12, *Hevnens by*; 2008, Dobbel Western 174, *Hevnens by*; S 1979, Pyramid-bok 393 *Med livet på spel*.
- **Outlaw marshal** (Clay Santell) 1959 Fawcett Books: D 1974, En Texas Bog 371, *Fredløs marshal*; N 1959, Triangel-bøkene 50, *Marshal utenfor loven*; S 1974, Prærie-bok 145, *Falske sheriffen*.
- **Panhandle pistolero** (Mace Seevert) 1966 Ace Books: D 1966, Ny Pocket 229, *Røver ranchen*; S 1966, Mustang-bok 104, *Fruktans dal*.
- **Passage to Dodge City** (Shawn Starbuck) 1972 New American Library: F 1976, Montana-kirjat 106, *Salaperäinen ampuja*; N 1976, De Beste Westerns 111, *Med døden på sporet*; 1989, Stjerne-western 1569 (Ray Hogan's Starbuck 10), *Snikmorderen*; S 1974, Pyramid-bok 352, *Vägen till Dodge City*.
- **Raider's revenge** (John Mosby) 1960 Pyramid Books: D 1964, En Texas Bog 176, *De grå spøgelser*; F 1973, Sheriffi-kirjat 66, *Vihollisen leirissä*; N 1991, Stjerne-western 1687 (Mosby's Rangere 1), *Forræderen*; S 1964, Pyramid-bok 232, *I fiendens läger*.

- **Rebel ghost** (John Mosby) 1964 Macfadden: F 1969, Mustang 28, *Valmis kuolemaan*; N 1967, De Nye Westerns 7, *Opprørerne*; 1992, Stjerne-western 1785 (Mosby's Rangere 7), *Forrådt*; S 1965, Mustang-bok 90, *Beredd att dö*; 1973, Bästa Väster 18, *Beredd att dö*.
- **Rebel in yankee blue** (John Mosby) 1962 Avon Books: N 1976, De Beste Westerns 114, *Rebell i yankeblått*; 1991, Stjerne-western 1735 (Mosby's Rangere 4), *Dødsfellen*.
- **Rebel raid** (John Mosby) 1961 Berkley; N 1991, Stjerne-western 1718 (Mosby's Rangere 3), *Kappløp med døden*.
- **Ride to the gun** (Dave Stanbuck) 1961 Avon Books: D 1966, Ny Pocket 219, *Død over de lovløse*; F 1974, Montana-kirjat 97, *Kuolettava ääni*; S 1970, Sheriff 76, *Banditernas dal*.
- **Showdown on Texas Flat** (Dave Bradford) 1972 Ace Books: D 1973, En Texas Bog 345, *Revolverkamp på Texas Flat*; N 1985, Colt og Gamp 4, *Revolverkamp på Texas Flat*; 2008, Dobbel Western 179, *Revolverkamp på Texas Flat*.
- **Skull gold** (Shawn Starbuck) 1973 New American Library: D 1974, Ny Pocket 314, *Røveren*; F 1976, Montana-kirjat 104, *Maantierosvot*; 1976, Villi Länsi kaksoisnide 3, *Maantierosvot*; N 1974, De Beste Westerns 85, *Gull og blod*; 1990, Stjerne-western 1589 (Ray Hogan's Starbuck 13), *Gulltyvene*; S 1974, Pyramid-bok 358, *Guld stavas trubbel*.
- **Stranger in Apache Basin** (Dan Selkirk) 1963 Avon Books: N 1965, Ponni-bok 618, *Heng ham!*; S 1969, Sheriff 61, *Ett steg från döden*.
- **Texas guns** (Adam Rait) 1969 Lancer Books: D 1978, Stor Pocket 8, *Rifler til Mexico*; F 1973, Montana-kirjat 89, *Teräsenkeli*; S 1970, Pyramid-bok 307, *Stållängeln*.
- **Texas lawman** (Dan Ricker) 1967 Lancer Books: S 1968, Prärie 83, *Den långa vägen till galgen*.
- **The devil's gunhand** (Shawn Starbuck) 1972 New American Library: D 1975, En Texas Bog 392, *Hvem myrdede sheriffen?*; N 1976, De Beste Westerns 113, *Djevelens sendebud*; 1990, Stjerne-western 1578 (Ray Hogan's Starbuck 11), *Sheriff-stjernen*.
- **The doomsday bullet** (John Rye) 1981 Doubleday (pocket 1982 New American Library): N 1997, Stjerne-western 2282 (Dommedagsmarshalen 4), *Lovløs by*.
- **The doomsday canyon** (John Rye) 1984 Doubleday (pocket 1985 New American Library): N 1997, Stjerne-western 2303 (Dommedagsmarshalen 5), *Hevners time*.
- **The doomsday marshal** (John Rye) 1975 Doubleday (pocket 1976 New American Library): N 1997, Stjerne-western 2221 (Dommedagsmarshalen 1), *Dommedagsmarshalen*.
- **The doomsday marshal and the comancheros** (John Rye) 1989 Doubleday (paperback 2001 Leisure Books): N 1998, Stjerne-western 2336 (Dommedagsmarshalen 7), *Comanchero!*
- **The doomsday marshal and the hanging judge** (John Rye) 1986 Doubleday (pocket 1988 New American Library): N 1997, Stjerne-western 2316 (Dommedagsmarshalen 6), *Galgedommeren*.
- **The doomsday posse** (John Rye) 1977 Doubleday (pocket 1978 New American Library): N 1997, Stjerne-western 2255 (Dommedagsmarshalen 2), *Djevebanden*.
- **The doomsday trail** (John Rye) 1979 Doubleday (pocket 1980 New American Library): N 1997, Stjerne-western 2268 (Dommedagsmarshalen 3), *Morder-banden*.
- **The friendless one** (Jim Ryan) 1957 Ace Books: D 1958, En Texas Bog 27, *Seksløberens sejr* [originaltitel felaktigt angiven som *Six-gun vengeance*]; N 1960, Seksløper-bøkene 36, *Seksløperen seirer*; S 1958, Pyramid-bok 63, *Våldet får inte segra*.

- **The ghost raider** (John Mosby) 1960 Pyramid Books: **D** 1962, En Texas Bog 119, *Fjendens lejr*; **F** 1965, Montana-kirjat 43, *Petturi*; **N** 1968, De Beste Westerns 30, *Bak fiendens linjer*; 1991, Stjerne-western 1701 (Mosby's Rangere 2), *Spøkelsesrytteren*; **S** 1962, Pyramid-bok 177, *Partisaner*.
- **The gunmaster** (Aaron Ledbetter) 1968 New American Library: **N** 1969, Triangel-bøkene 152, *Revolver og kaldt mot*; **S** 1969, Prærie 98, *Snabba skott*.
- **The guns of Stingaree** (Shawn Starbuck) 1973 New American Library: **D** 1974, En Texas Bog 363, *Blodig fejde*; **N** 1974, De Beste Westerns 87, *Drakampen om Gila Valley*; 1990, Stjerne-western 1583 (Ray Hogan's Starbuck 12), *Kvegkongen*.
- **The hangmen of San Sabal** (Lake Oliver) 1972 New American Library: **D** 1975, En Texas Bog 390, *San Sabals bødler*.
- **The hasty hangman** (Ben Coe) 1960 Ace Books: **D** 1965, En Texas Bog 188, *De lovløses brigade*; **N** 1971, Marshal-bøkene 11, *Dobbeltspill*; **S** 1965, En Nyckel-bok 627, *Den snabba döden*; 1975, Nyckel-serien 14, *Den snabba döden*.
- **The hell merchant** (Shawn Starbuck) 1972 New American Library: **D** 1973, En Texas Bog 346, *Højt spil om guld*; **N** 1973, De Beste Westerns 82, *Forfulgt*; 1989, Stjerne-western 1558 (Ray Hogan's Starbuck 8), *Gulljegerne*.
- **The hell road** (Jeff Marshak) 1968 New American Library: **D** 1971, En Texas Bog 300, *Helvedesvejen*; **F** 1972, Sheriffi-kirjat 57, *Helvetintie*; **N** 1969, De Beste Westerns 45, *Helvete og hett bly*; **S** 1969, Pyramid-bok 299, *Helvetesvägen*.
- **The hellfire lawman** (Sam Kyler) 1966 Ace Books: **D** 1968, En Texas Bog 245, *Lovmand uden stjerne*; **F** 1969, Sheriffi-kirjat 48, *Maksettu verellä*.
- **The Jenner guns** (Shawn Starbuck) 1974 New American Library: **N** 1975, De Beste Westerns 100, *Sort maskerade*; 1990, Stjerne-western 1603 (Ray Hogan's Starbuck 15), *Lovløs sheriff*.
- **The last comanchero** (Shawn Starbuck) 1975 New American Library: **N** 1990, Stjerne-western 1633 (Ray Hogan's Starbuck 19), *Den siste comanchero*.
- **The life and death of Clay Allison** (Clay Allison) 1961 New American Library: **N** 1967, Ess Westerns 2, *Clay Allison*.
- **The life and death of Johnny Ringo** (Johnny Ringo) 1963 New American Library: **F** 1974, Montana-kirjat 96, *Johnny Ringon elämä ja kuolema*, **N** 1967, Ess Westerns 1, *Johnny Ringo's liv og død*; **S** 1973, Pyramid-bok 346, *Johnny Ringos liv och död*.
- **The man from Barranca Negra** (Ben Jordan) 1964 Ace Books: **D** 1979, En Texas Bog 439, *Manden fra Barranca*; **N** 1985, Colt og Gamp 1, *Mannen fra Barranca*; 2007, Dobbel Western 166, *Mannen fra Barranca*.
- **The man who killed the marshal** (Dan Reneger) 1969 New American Library: **D** 1970, Ny Pocket 279 *Sheriffens overmand*; **F** 1972, Sheriffi-kirjat 58, *Mies joka tappoi sheriffin*; **S** 1971, Pyramid-bok 311, *Mannen som dödade sheriffen*.
- **The marshal of Babylon** (Shawn Starbuck) 1971 New American Library: **D** 1972, Ny Pocket 295, *Hævnens korstog*; **N** 1973, Triangel-bøkene 189, *Marshal i Babylon City*; 1989, Stjerne-western 1541 (Ray Hogan's Starbuck 6), *Marshal i Babylon*.
- **The outlawed** (Shawn Starbuck) 1970 New American Library: **N** 1989, Stjerne-western 1514 (Ray Hogan's Starbuck 2), *Død eller levende*.
- **The outside gun** (Dan Wade) 1963 Ace Books: **N** 1964, Colt-bøkene 12, *Harde vilkår*; **S** 1964, Prærie-bok 31, *Dan Wade kommer tillbaka*.
- **The ridgerunner** (John Locke) 1960 Ace Books: **D** 1971, Ny Pocket 281, *Omstrejferen*.
- **The rimrocker** (Shawn Starbuck) 1970 New American Library: **F** 1976, Sheriffi-kirjat 79, *Paljastava arpi*; 1976, Villi Länsi kaksoisnide 1, *Paljastava arpi*; **N** 1973,

- Triangel-bøkene 188, *En manns ære*; 1989, Stjerne-western 1509 (Ray Hogan's Starbuck 1), *Kryssild*; S 1975, Prärie-bok 158, *Det avslöjande ärrer*.
- ***The scorpion killers*** (Shawn Starbuck) 1974 New American Library: F 1976, Montana-kirjat 105, *Julma skorpioni*; 1976, Villi Länsi kaksoisnide 4, *Julma skorpioni*; N 1975, De Beste Westerns 106, *Menneskejakten*; 1990, Stjerne-western 1610 (Ray Hogan's Starbuck 16), *Skorpionens gift*.
 - ***The shotgun rider*** (Shawn Starbuck) 1976 New American Library: N 1990, Stjerne-western 1652 (Ray Hogan's Starbuck 22), *Forræderen*.
 - ***The shotgunner*** (Dan Ruick) 1960 Avon Books: D 1979, En Texas Bog 440, *Manden med hagleværet*; F 1967, Mustang 4, *Säälimätön maa*; N 1960, Arena Forlag, *Menneskejegeren*; S 1960, Mustang-bok 36, *Skoningslöst land*; 1973 Bästa Västern 22, *Skoningslöst land*.
 - ***The shotgunner*** (Dan Ruick) 1962 Ace Books: D 1963, Dansk Pocket Bog 166, *Den store ranchkamp*; F 1986, Villi Länsi 7, *Epäilyksen varjot*; S 1963, Pyramid-bok 198, *Misstänkt*. [Denna Ace Double gavs som nummer F-160 ut tillsammans med Ray Hogans *New gun for Kingdom City* och kom i repris 1972 som nr 54170; romanen innehåller en direkt fortsättning på berättelsen med samma namn som gavs ut av Avon 1960.]
 - ***The Texas brigade*** (Shawn Starbuck) 1974 New American Library: D 1976, En Texas Bog 405, *Ørkendøden sejrer*; F 1981, Sheriffi-kirjat 117, *Kuolema autiomaassa*; N 1990, Stjerne-western 1623 (Ray Hogan's Starbuck 18), *Slavehandlerne*.
 - ***The Tombstone trail*** (Shawn Starbuck) 1974 New American Library: D 1976, En Texas Bog 407, *Sporet til Tombstone*; F 1982, Sheriffi-kirjat 126, *Tie Tombstoneen*; N 1975, De Beste Westerns 104, *Trøbbel i Tombstone*; 1990, Stjerne-western 1617 (Ray Hogan's Starbuck 17), *Sølvsatten*.
 - ***The trackers*** (Matt Champion) 1964 New American Library: D 1965, En Texas Bog 189, *Menneskejægeren*; F 1965, Sheriffi-kirjat 26, *Hirsipuun varjossa*; N 1968, De Nye Westerns 13, *Dødbringende revolvere*; S 1964, Mustang-bok 80, *Dödens spår*.
 - ***The vengeance gun*** (Tom Rademacher) 1973 Ace Books: S 1974, Prärie-bok 150, *Inkräftaren*.
 - ***The wolver*** (Jack Sutton) 1967 Ace Books: D 1968, Ny Pocket 258, *Banditjagten*; F 1969, Sheriffi-kirjat 45, *Sheriffi ilman tähteä*; S 1968, Sheriff 54, *De två hämnarna*.
 - ***The yesterday rider*** (Riley Corn) 1976 Doubleday (pocket 1977 New American Library): F 1983, Sheriffi-kirjat 132, *Vaarallinen paluu*; S 1982, Prärie-bok 195, *Farlig återkomst*.
 - ***Three Cross*** (Shawn Starbuck) 1970 New American Library: D 1971, En Texas Bog 316, *Tre kors*; F 1974, Sheriffi-kirjat 73, *Karjatilän salaisuus*; N 1972, Triangel-bøkene 186, *Kampen om ranchen*; 1989, Stjerne-western 1520 (Ray Hogan's Starbuck 3), *Kampen om Three Cross*.
 - ***Track the man down*** (Ben Dunn) 1961 Ace Books: D 1974, En Texas Bog 369, *I dobbelt ild*; N 1971, De Beste Westerns 62, *Duellen*.
 - ***Trail of the Fresno Kid*** (Tom Ford) 1963 Ace Books: S 1964, En Nyckel-bok 617, *Efterlyst*; 1974, Nyckel-serien 4, *Efterlyst*.

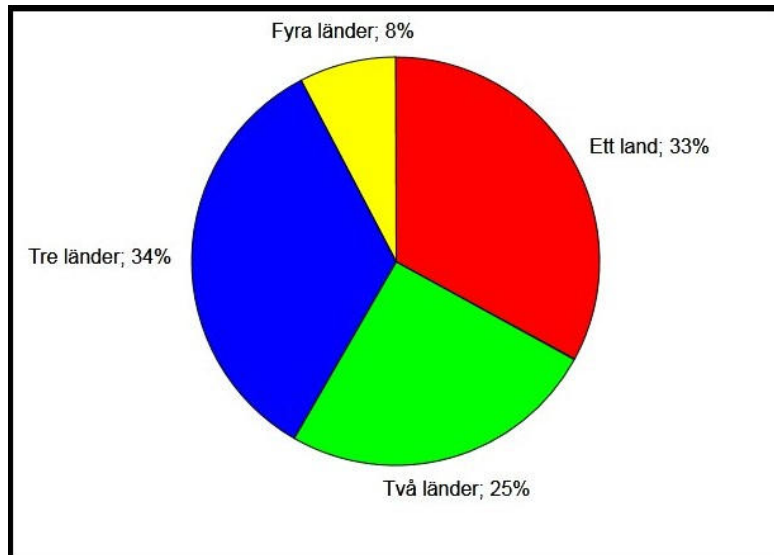

Samma bild på pärmens framsida återfinns såväl på det amerikanska originalet av Ray Hogans *Land of the Strangers* som på tre olika nordiska översättningar: Sverige (övre högra), Danmark (nedre vänstra) och Finland (nedre högra.)

- ***Trail to Tucson*** (Frank Gault) 1969 New American Library: F 1974, Montana-kirjat 92, *Tie Tucsoniin*; N 1970, De Nye Westerns 36, *Ri for livet!*; S 1970, Pyramid-bok 308, *Vägen till Tucson*.
- ***Trouble at Tenkiller*** (Dave Keegan) 1968 Ace Books: N 1969, Ess Westerns 18, *Skyt deg vei!*
- ***Walk a lonely trail*** (Will McQueen) 1957 Ace Books: N 1964, Ponni-bok 533, *En mann alene*.
- ***Wanted; Alive!*** (Jeff Driscoll) 1959 Ace Books: D 1963, Dansk Pocket Bog 164, *Fang ham "i live"*; N 1959, Ponni-bok 268, *Bring ham levende*; 1975, Villmarkserien 87, *Ta ham levende*; S 1965, Prärie-bok 47, *Hans svåraste oppdrag*.
- ***Wolf lawman*** (John Fontana) 1974 New American Library: D 1976, En Texas Bog 393, *Syv banditer*; F 1977, Montana-kirjat 111, *Seitsemän roistoa*.

Flest titlar i Norge

Antal översatta romantitlar av Ray Hogan var i Norden högst i Norge med hela 73 titlar, följt av Sverige med 50 titlar och Danmark med 41 titlar. Antalet var lägst i Finland med 34 titlar. Även antalet för landet unika titlar var högst i Norge med 25 titlar. Finland saknade helt unika titlar, medan Danmark kan uppvisa två och Sverige tre. Sju titlar finns utgivna i alla fyra länderna (Figur 2).

Figur 2. Antal länder i Norden som de 91 olika västerromanerna av Ray Hogan utgivits i.

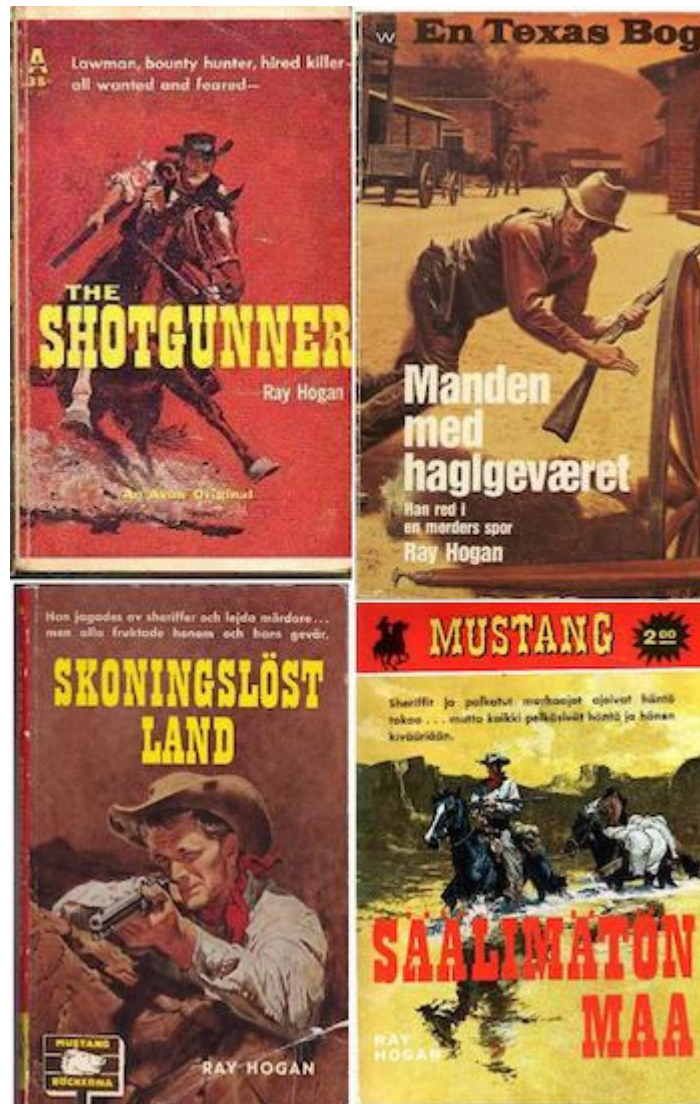
Trettioen titlar finns utgivna i tre av länderna, och ovanligast är i denna kategori att Sverige saknas. Tjugotre av titlarna finns utgivna i två av länderna och de vanligaste kombinationerna är här Danmark eller Sverige tillsammans med Norge. Tittar man på utgivningens eftersläpning i de fyra olika länderna, i förhållande till de amerikanska originalutgåvornas årtal, var Danmark och Sverige snabbast med i medeltal 2,6 års fördröjning. Motsvarande siffra var för Norge 3,2 och för Finland 4,5 år.

Bokomslagen

Av de studerade bokomslagen att döma förefaller Norge helt att ha använt sina egna bilder. Samordningen är bäst mellan Danmark och Sverige under perioden 1958–1965 då det i nio fall gäller att böcker med samma originaltitel även nyttjar samma omslagsbild. I samtliga fall rör det sig om böcker utgivna av Winther respektive Wennerberg och även tryckåren är desamma. I två av fallen, avseende *Land of the Strangers* och *Marshal Without a Badge*, nyttjar även den finska utgåvan samma omslagsteckning. Översättningarna av *The Life and Death of Johnny Ringo* har samma omslagsbild i finsk och svensk utgåva, och titeln gavs aldrig ut i Danmark. Alla tre finska exemplen gäller pocketserien *Montana* som utgavs av förlaget Viihdekirjat. I ytterligare tre fall används samma omslagsbild som i Danmark, varav en svensk bok och två finska böcker, men då avseende olika titlar av Ray Hogan. Jag har även studerat huvuddelen av de amerikanska originalomslagen och endast i ett fall kunnat belägga att samma omslagsbild använts på böcker av Ray Hogan även i Norden. Det gäller romanen *Land of the Strangers*, som därmed alltså i original har samma omslagsbild som tre nordiska utgåvor. Ett förhållande som torde vara ganska unikt.

Dubblerad originaltitel

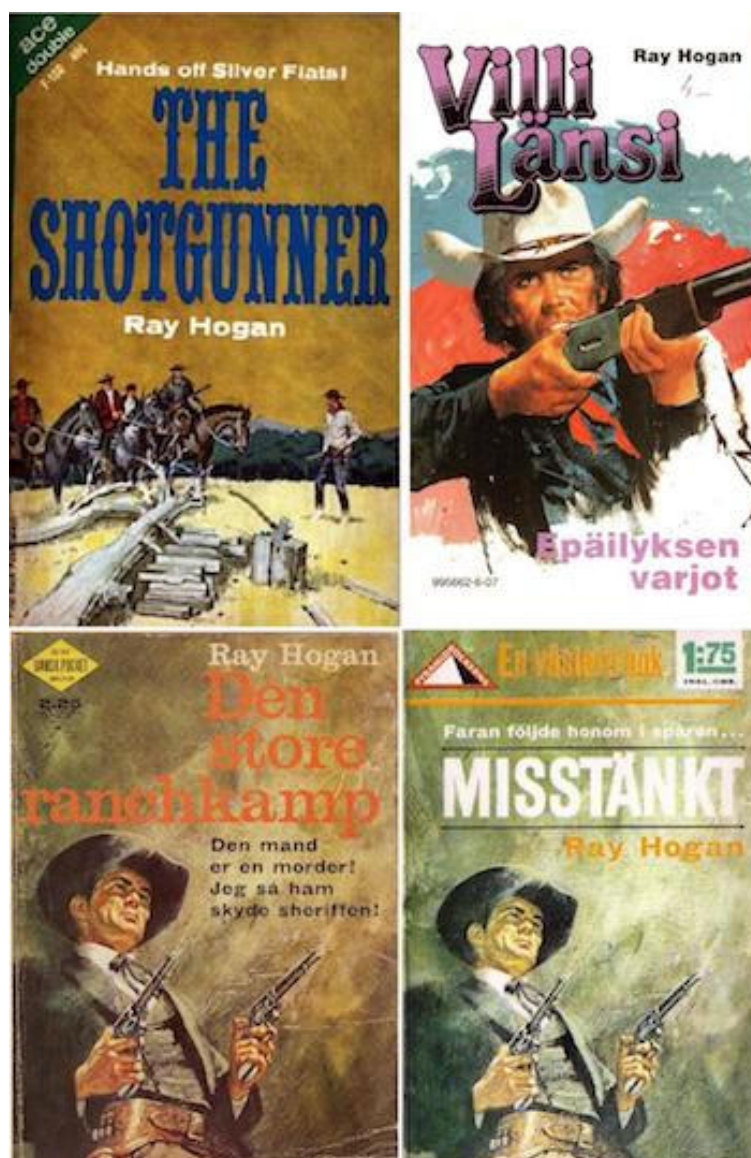
De i böckerna angivna originaltitlarna stämmer bra överens med innehållet förutom i ett fall. Det gäller den danska *Seksløberens sejr* från 1958, i vilken originaltiteln felaktigt anges som *Six-Gun Vengeance* istället för den korrekta *The Friendless One*. Ett annat problem som

Fyra pärmframsidor avseende den första av Ray Hogans två romaner med originaltiteln *The Shotgunner* (1960): US original (övre vänstra), Danmark (övre högra), Sverige (nedre vänstra) och Finland (nedre högra).

uppdagats avser två amerikanska originalutgåvor med samma titel, *The Shotgunner*, där den senare utgåvan som Ace Double 1962 (tillsammans med *New Gun for Kingdom City*) utgör en fortsättning på den första, utgiven av Avon Books 1960. Med utgångspunkt i endast originaltitelns lydelse kan det förefalla som om alla nordiska utgåvor avser en och samma berättelse. Då hjältenas namn i båda romanerna är Dan Ruick och platsen Saddlerock i området Silver Flats, krävs studier av själva romantexten för att identifiera innehållet. I den första delen jagas Ruick av prisjägaren John Borrasco, som blir dödad i slutet av historien, och kvinnan som Ruick förenas med på sista sidan heter Lilith McCall. I den andra delen är det däremot Marcella Zaragoza som väcker hans ömma känslor, och sheriffen Cal Foraker som följer honom i spåren .

Båda berättelserna finns utgivna i Danmark, Finland och Sverige, medan endast den första har kunnat beläggas för Norges del. Det kan noteras att i båda fallen har den finska titeln samma ordalydelse som den svenska, medan den danska har en annan innebörd.

Fyra pärmframsidor avseende den andra av Ray Hogans två romaner med originaltiteln *The Shotgunner* (1962): US original (övre vänstra), Finland (övre högra), Danmark (nedre vänstra) och Sverige (nedre högra).

Namn förbinder titel och innehåll

Vid sidan av Ray Hogans tre serier med böcker om samma hjälte (John Mosby, John Rye och Shawn Starbuck) är Dan Ruick den enda huvudperson som förekommer i fler än en bok. Omvänt betyder detta att hjältens namn i de övriga böckerna är unikt, och därmed kan användas som en identifikator av en boks innehåll. Att något enkelt förhållande mellan kioskböckers titlar och innehåll inte kan förutsättas har jag tidigare visat när det gäller William Hopsons västernromaner (Nilsson 2016), och studiet av Ray Hogans böcker tillför observationen att även böcker med samma originaltitel kan innehålla olika berättelser.

En annan viktig iakttagelse är att serier av böcker av samma författare med samma huvudperson kräver namn på andra karaktärer i texten för att innehållet ska kunna särskiljas. Problemet är här att bokpärmens reklamtext sällan återger dessa namn, varför en studie av själva texten är nödvändig. Då detta kräver tillgång till fler böcker än vad jag haft, elektroniskt eller i pappersform, har jag här tvingats avstå från att i bibliografin återge fler namn än huvudpersonernas. Med tillgång till alla seriella böcker skulle ett lämpligt förfarande

kunna vara att till huvudpersonens namn addera namnet på den huvudsakliga antagonisten, i de fall då även inte denna är återkommande.

Tack

Jag tackar James Reasoner, Azle TX, för hjälp med uppgifter om amerikanska utgåvor av Ray Hogans böcker. Patrik Myrman, Grums, tackas för hjälp med avbildningar av ett antal svenska bokomslag. Gunnar Olsen, Haslev DK, tackas för hjälp med bilder av omslagspärmen avseende samtliga danska utgåvor av Ray Hogans böcker. Nationalbiblioteken i Helsingfors och Oslo tackas för hjälp med uppgifter om böcker i deras samlingar.

Källor

- Ashdown, Paul & Edward Caudill, 2002: *The Mosby Myth: A Confederate Hero in Life and Legend*. Washington DC: Rowman & Littlefield.
- Gish, Robert F., 1991: Hogan, Ray, s. 332-335 i: Geoff Sadler (red.), *Twentieth-Century Western Writers*. Ed. 2. Chicago: St James Press.
- Kivimäki, Miikka, 2016: Kioskilänkkärit kautta aikain. <http://www.perunamaa.net/kioskilankkarit/Etusivu.html>.
- Nilsson, Anders N. 2016: William Hopsons nordiska utgåvor har hanterats olika. *DAST Magazine* 3:e november 2016, <http://www.dast.nu/artikel/william-hopsons-nordiska-utgavor-har-hanterats-olika>.
- Reasoner, James, 2016: Forgotten Books: The Bloodrock Valley War – Ray Hogan. Blog Rough Edges: <http://jamesreasoner.blogspot.s/2016/11/forgotten-books-bloodrock-valley-war.html>.